

O církvi

Převod materiálu
Michael Erdinger
Pořadí v lekci
51

Téma

Církev je různorodé společenství jednotlivých lidí, vzájemných ve vzkříšeného Krista, které spojuje Duch svatý.

Cíle

- Ukázat, že církev je společenství lidí, které vede Bůh, skrze Ducha svatého.
- Uvědomit si, že církev je rozmanité společenství, ve kterém je každý jinak obdarován, ale každý má stejnou hodnotu.
- Přemýšlet nad svým vlastním sborem, jeho lidmi, jeho aktivitami a svým místem ve sboru.

Pro učitele

Poznámky k vyprávění

- *Duch svatý* — je Boží přítomnost. Síla, která není vidět, ale projevuje se v nás a skrze nás. Řecké slovo „pneuma“ (Duch) je totožné pro slova „dech“ a „vítr“. Tyto dvě věci si dají lépe představit. Něco, co působí, ale není vidět (také například magnetická energie). Jsou vidět jen důsledky existence. Skrze Ducha svatého je s námi Ježíš Kristus. Deset dní po jeho nanebevzetí se učedníci (a my všichni) došli tohoto daru. Skrze Ducha v nás působí Bůh/Kristus sám. Je to síla, která nás vede k rozumění biblické zvěsti, k rozumění evangelia, ke skutkům, které odpovídají Kristovu učení, k ovoci Ducha (viz níže). Ducha svatého nemůžeme uchopit, zmocnit se jej nebo jím manipulovat. Je projevem Boží svrchovanosti. Vane, jak on sám chce (J 3,8). Jeho působení je jakýmsi nenárokovatelným darem. Duch svatý je Duchem Božím, který byl u všech zásadních biblických událostí (Gn 1,2; Mk 1,9–11; L 3,21–22; Sk 2,1–11). Jako určitý produkt působení Ducha svatého je „ovoce Ducha“ (Gal. 5, 22–23)
- *Dar Ducha svatého* je darem každému člověku. *Jde o osobní dar jednotlivci, který ale spojuje v lidi v celek.* Učedníci a ti, kteří byli s nimi, jej dostali jako první. A v jeho moci mohli říci vše, co jim Kristus přikázal. My si dnes uvědomujeme působení Ducha svatého při křtu. Člověk je křtěn ve jméno Otce i Syna i Ducha, a tím přijímá tento dar a bere na sebe závazek (nebo v zastoupení rodiče dítěte) jít jako Kristus učedník a být členem církve a nést ovoce Ducha.
- *Prosba o dar Ducha* — je nedílnou součástí života církve. Prosíme tím o Boží aktivitu v našich životech. O sílu, která nám otevírá oči, uši, srdce a mysl. Prosíme o Boží směřování našich kroků, myšlenek a rozhodování.
- *Církev* — řecky Ekklesia (převodně označovalo obecné shromáždění lidí za nějakým účelem). Z textu hezky vyplývá, co dělala církev církví — přijali, poslouchali, byli spolu, lámali, prodávali a rozdávali — to dělá církev církví — zvěst evangelia, společenství lidí, služba potřebným (Diakonie), liturgie (bohoslužba — modlitby, zpěvy, četba Písma). Církev je tam, kde lidé žijí ve společenství křesťanů, kde se vysluhují svátosti, kde je myšleno na druhé. Vznik církve je směřován k Letnicím — seslání Ducha svatého, 50 dní po Velikonocích, 10 dní po Kristově nanebevzetí. (Převodně židovský svátek děkování za první sklizeň a utvrzení o stálé Boží blízkosti s lidem izraelským). Církev ale není statická. Církev je proces, který jde neustále dopředu. Církev se děje z moci Ducha svatého, za aktivní účasti člověka. *Byli všemu lidu milí* — skrze křesťany, kteří konají Boží/Kristovu vůli vstupuje do světa

ta Boží království. To je otevřeno všem, ne jen uzavřené skupině lidí. Církev pomáhá růst ve víře tím, kteří uvěřili v Krista.

Církev je dle novozákonního pojetí také společenství údů těla Kristova, jehož on je hlavou (Ko 1,18 a 1 K 12,12nn). Každý Kristův následovník má svou roli, své místo ve společenství a tato rozmanitost přináší krásu (ale i neshody) společenství církve.

Církve podle zvěsti knihy Skutků je společenstvím svůdků Kristova působení a jeho triumfu. „Budete mi svůdky... až na sám konec země“.

Církev lze také charakterizovat jako „jednotou v rozmanitosti“. Různě obdarovaní lidé, lidé různě smýšlející, s různými životními zkušenostmi se spojují skrze Ducha svatého ve víře a v církvi, která překonává i lidské odlišnosti.

- *Dary Ducha* — každý z nás má rozličná obdarování nejen pro život, ale i pro život v církvi. Bůh dává tyto dary, aby církev mohla naplňovat svou roli a své poslání (1 K 12,4–11 a 1 K 12,28–30). V každém z nás působí stejný Duch rozdílně. Bůh nás nestvořil a neobdaroval podle jedné šablony, ale v rozmanitosti (srov. 1 K 12,6–8). Objevení svého obdarování a jeho rozvíjení (srov. podobenství O hřivnách, řecky O talentech — Mt 25,14–30) a přijetí odlišností u druhých lidí je jedním ze základů společného života v církvi. Boží Duch způsobuje rozmanitost, stejně jako Bůh stvořil rozmanitý svět.

Textový přesah

Oddíly, které následují po 1. Kor 12 a 1 K 12,6–8 ukazují, co je nejen „produktem“ působení Ducha svatého, ale co také drží církev jako celek pohromadě. Jak hymnus lásky v Korintském, tak i výzva „ať je láska bez přetvářky“ ukazují, jakou roli hraje v církvi láska k Bohu, ke Kristu, ale i láska k lidem v církvi i mimo ni. Kde je lidmi přijímán Duch, tam má své místo i láska. Láska, která vše spojuje, která otevírá cestu k Bohu i k lidem.

Úskali

Nelze si dělat iluzi, že církev je nějaké ideální společenství. Od dob Apoštola Pavla až po dnešek víme, že každé společenství lidí přináší neshody, ale pokud je kladen důraz na Boží vedení církve, je to cesta, jak tyto neshody překonávat. Prosba o Ducha k vedení církve je prvním motivem modliteb.

Jednota církve — důti nemusí chápat, proč mluvíme o jedné církvi Kristově, když jsme rozděleni na mnoho různých církví. Je dobré klást důraz na to, že i přes odlišnosti, které mezi sebou máme, nás především spojuje víra v trojjediného Boha, která je společná všem křesťanům.

Otázka církve v dějinách — byť je církev vedena Duchem svatým, lidé se vždy snažili si ji upravovat k obrazu svému. Ale žádný pokus mít církev jako mocenský nástroj nepřežil. Církev je vedena Duchem ve své ryzosti, která přetrvává. Ať byla církev jakkoliv „zohýbána“ lidmi k obrazu jejich, vždy bylo třeba se vrátit a jít cestou biblickou.

Starší důti mohou přijít s námitkou, že církev není k víře třeba. Církev je třeba vnímat primárně jako společenství a ne jako instituci. Tedy tuto tezi nemůžeme šmahem shodit ze stolu, ale je dobré dát důraz právě na společenství a na aspekty, které toto společenství vztahů přináší (viz výše).

Doporučuji také, zejména u starších důtí, vyhýbat se slovu „úď“...

Odkazy

Balcar, David — Gallus, Petr — Šorm, Zdeněk — Férová, Lydie: *Dvakrát m??, jednou v??*. *Pr??vodce sv??tem víry pro náctileté. Pracovní listy ke katechezi*. Praha: ?CE, 2012; oddíl 7 a 8 (zelené listy).

Bureš, Jiří: *Podobenství o t?le a údech*. Dostupné z <http://goo.gl/xBHd6M>.

Mat?jka, Daniel: *Byli spolu, žili spolu*. <http://goo.gl/kViLNa>.

Havlí?ková Dušková, Drahomíra: *V??ím v Ducha svatého*. <http://goo.gl/iPS1ZI>.

Havlí?ková Dušková, Drahomíra: *Svatou církev obecnou*. <http://goo.gl/1kliXZ>.

Ne?il, David: *Ve všem spoje?n?*. <http://goo.gl/w22VwY>.

Šorm, Zdeněk: *Podobenství o t?le a údech*. <http://goo.gl/Rh5NQX>. (pracovní list)

Šorm, Zdeněk: *Život první církve*. <http://goo.gl/SvC4kL>. (pracovní list)

Pro d?ti

Pro p?edškolní d?ti

Církev jako rodina

Když se ?ekne rodina, koho si pod tím p?edstavíte? Kdo všechno do rodiny pat?í? A umí všichni stejné v?ci? Co d?lá t?eba maminka, co d?lá tatínek, co d?láte vy? (Pozor na d?ti z neúplných rodin.) Každý má doma n?jakou v?c, kterou d?lá sám, a zase n?co d?láte spoje?n?. Co d?láte spoje?n?? (*Jíme, vstáváme, chodíme na výlet, slavíme Vánoce, jdeme do kostela...*) Zkuste mi te? nakreslit, jak to vypadá u vás doma, když jste všichni doma. Kdo co d?lá. (*Rozdat papíry a pastelky — d?ti by m?ly nakreslit sami sebe, rodi?e nebo i prarodi?e p?i r?zných ?innostech. Obrázky si pak spoje?n? prohlédn?te a na jejich základ? zpracujte následující ztvárn?ní: Na velkém papí?e m?jte nakreslenou siluetu domu. A pomocí nachystaných postaví?ek — sta?í jednoduché z papíru, nebo m?žete postaví?ky p?ímo kreslit, rozestavte jednotlivé ?leny rodiny v dom? tak, jak to vyplývá z obrázku d?tí. Nap?. maminka va?í, tatínek pracuje na zahrad?, d?ti si hrají, nebo píšou úkoly, babi?ka si ?te...*) Tady vidíte d?ti, že každý z ?len? rodiny d?lá n?co jiného, protože n?co jiného umí, nebo ho n?co jiného baví. A p?itom všichni tvo?í jednu rodinu. Všichni jdou, jak jste ?íkali, n?kdy spoje?n? ven, nebo spoje?n? jedí, nebo d?lají jiné v?ci. A Pán B?h je ochra?uje, protože je rád, že jsou takto spolu.

Krom? toho, že máme tuto vlastní rodinu, žijeme ješt? v jedné rodin?. Ta je mnohem v?tší a je v ní spousta lidí. Tou rodinou je náš kostel. To jsou lidi, kte?í taky v?ží v Pána Ježíše jako my a chodí spoje?n? do kostela. (*Nyní dejte na stranu obraz domu s rodinou a na st?l nebo na zem dejte nový papír, kde bude velká silueta/pr??ez kostela. Ptejte se d?tí, kdo všechno do kostela chodí a co lidi v kostele nebo na fa?e d?lají — n?kdo káže, n?kdo u?í ned?lku, n?kdo drží košík se sbírkou, n?kdo natírá fasádu, n?kdo hraje na varhany, atd. Postavy bu? kreslete, nebo p?ipravené pokládejte/lepte do nebo kolem kostela. Cílem je uv?domit si, co všechno r?zného ti lidi d?lají.*) Tady d?ti vidíte, jak r?zní lidé, r?zného stá?í nebo mládí chodí do kostela a jsou tam spolu. Co je spojuje? Pro? tam chodí? (*Protože v?ží v Boha.*) Každý z nich je d?ležitý. Každý umí n?co jiného — n?kdo hraje, n?kdo káže, n?kdo u?í — co kdyby t?eba kázal varhaník? Anebo byste museli hrát na varhany? (*M?žete s d?tmi vymyslet x veselých absurdních situací, ale pozor, a? se záv?r nerozplizne.*) Tady vidíte, že každý n?co umí a n?kdo zase n?co neumí. Jeden druhého pot?ebujeme. M?žeme si pomáhat. Všichni dohromady pak tvo?íme církev, kde m?že být každý. Nikoho nevyšoupneme, protože Pán B?h má rád všechny lidi a je rád, když jsme takto spolu a jsme na sebe hodní a máme se rádi. To se mu líbí, a tak nás to u?í a pomáhá nám v tom.

Pomůcky: pastelky, papíry, větší papír se siluetou domu, větší papír se siluetou kostela, případně papírové postavičky

Pro mladší děti

Jak poznáte, že venku fouká vítr? Nebo jak poznáte dech? Co mají společného? (nejsou vidět). Vítr a dech, anebo taky magnet, poznáte jen podle toho, že se něco děje. Nevidíme tu „víc“, ale vidíme, co způsobuje. (*Můžete přinést do nedělní magnet a kancelářský stolní vtrák, použít svůj dech a můžete s dětmi zkoušet, co to všechno dělá. Jakou mají jednotlivé věci sílu něco odfouknout.*) A tak jako vítr nebo dech způsobují, že se něco děje, tak podobně působí i Pán Bůh mezi námi. Ne že by nás vodil za ruku, nebo nám jenom nechával vzkazy v Bibli, ale vane mezi námi Duchem svatým. To je taky taková neviditelná síla, díky které se ale ve světě děje mnoho dobrého, co je vidět.

Pán Bůh nás svým Duchem směřuje, posílá, tak trochu pofukuje směrem, který je dobrý. A chce, abychom byli spolu. A tak nás, co tady jsme, a všechny lidi, co jsou dnes v kostele, přivedl — vlastně tak trochu nafoukal — na jedno místo, kterému říkáme církev. Věříme v Pána Ježíše a chceme být spolu, abychom si o tom mohli povídat, abychom mohli spolu hezké chvíle, jako my třeba tady teď.

Kdo všechno je u nás ve sboru — v kostele? (*Děti mohou vyjmenovávat jak jména, tak funkce.*) Vidíte, jak jsme různí? Malé děti, rodiče i starší lidé. Ti, co umí něco opravit, ti, co umí na něco hrát, nebo pan farář, který nám povídá o Pánu Bohu a o Ježíši. Ti všichni sem patří. Ti všichni se nechali zavanout Duchem svatým mezi nás. (*Můžete stejně jako u předškolních dětí nakreslit kostel a do něj mohou děti vkreslit — je dobré, aby to dělali společně na jeden papír — jednotlivé osoby a postavy, které v kostele jsou a co tam dělají.*)

Pro druhou fázi můžete nachystané obálky v přibližném poměru jako počet dětí — můžete ale vytvářet dvojice dětí. V každé obálce můžete nastříhané „údy těla“. V jedné samé oči, ve druhé samé nohy, ve třetí samé hlavy, atd. (*Na každý z údu můžete napsat buď dary podle 12, nebo i jednotlivé funkce ve sboru*) Počet údu by měl přibližně odpovídat poměru dětí, tedy poměru obálek. (*Máme deset dětí, tedy bude deset obálek a v každé bude deset stejných údu*). Obálky rozdejte dětem, ať složí ze své obálky člověka. Brzy proběhne „Aha efekt“ kdy děti zjistí, že to nejde. Povídejte si s dětmi, proč to nejde, proč nemůže být celé tělo jen z nohou, případně zkuste vytvořit postavu jen z jedné části údu.

Tady vidíte, že každý člověk potřebuje jak nohy, tak ruce i oči a hlavu a mnohé další části, aby mohl fungovat. Nemůžeme říct — oko je důležitéjší, a tak to ostatní nepotřebujeme. Proto si nyní mezi sebou vymějte ty jednotlivé části, ať každý může složit celého člověka. (*Každé dítě nebo dvojice by mělo před sebou mít na stole poskládanou postavu člověka.*) A v církvi je to jako v tom těle. Nemůžeme říct, že potřebujeme jenom faráře, nebo jenom varhaníky, nebo jenom ty, kteří natěou kostel. Každý je potřeba, protože každý umí něco jiného a dohromady je to takové hezké celé tělo.

Proto nemůžeme z kostela někoho vyháňet nebo si říkat, že někdo tam není potřeba. I tady v nedělní každé z vás umíte něco jiného a dohromady jsme taková prima parta.

A abychom hezky drželi spolu pohromadě, užijte si Pán Bůh, abychom se mohli rádi. Ten jeho Duch mezi námi vane a probouzí v nás lásku ke druhým lidem, která to všechno spojuje. Před vámi teď leží tělo, které není spojené. Když zafouká, vše se to rozletí, ale když to spojíte láskou (*vyndejte nyní lepidlo, na které třeba předeďm můžete napsat „lásky“*), tak to bude držet dohromady. Zkuste nyní slepit části k sobě, které jen tak něco nerozdělí. My tady v kostele nebo v církvi budeme prima parta, dokud se budeme mít rádi. A to je to, co po nás Pán Bůh chce a k čemu nám dává sílu a k čemu nás „fouká“ svým Duchem.

Pomůcky: obálky s údy těla, případně vtrák, magnet...

Pro starší děti

Rozdejte d?tem papíry a nechte je napsat, co všechno umí, v ?em jsou dobré, co jim jde — motivujte je, a? nepíší jen dovednosti — malovat, hrát na nástroj, ale i charakterové vlastnosti — být hodný, usmát se, pomoci staršímu ?lov?ku, apod. Co máte napsané na papírech? (Jen namátkou n?kolik v?cí, které napsali.) Umíte toho hodně?. Každý z vás n?co umí. Každý má n?jaký dar. Jsou to dary, které máte od Pána Boha (lze zmínit podobenství O h?ivnách). Zkuste z n?j vybrat jeden nebo dva a napište si, jak tento dar m?žete využít tak, aby z n?j m?li užitek, nebo aby se z n?j radovali i druzí lidé.

Po té, co Ježíš byl vzat do nebes, byl u?edník?m seslán Duch svatý, který je Boží silou mezi námi. N??ím, co není vid?t, ale co se projevuje v dobrých skutcích, které d?láme. N?co jako vítr. Ten také nevidíme a p?itom vidíme, co zp?sobuje. Skrze Ducha svatého nás B?h vede k tomu, abychom byli dobrými lidmi. Chvíli, kdy byl seslán Duch svatý, považujeme za vznik církve, ve které se shromáždili ti, kte?í uv?ili v Ježíše Krista. Co si p?edstavíte, když se ?ekne církve, co to je? (Odpov?di m?žete psát t?eba na tabuli.) Bylo by dobré, kdyby záv?rem této diskuze bylo, co všechno je církev — spole?enství, služba, bohoslužba... (viz poznámky shora).

Nyní máme p?ed sebou to, co d?ti um?jí a co je církev. Cílem poslední ?ásti je tyto dv? v?ci propojit a odpov?? si na otázku: „Jaké je moje místo v Kristov? církvi, k ?emu m? B?h povolává a jak mohu být platný. Záv?rem si m?že každé z d?tí vyty?it n?jaký drobný úkol, který chce ve sboru v nadcházejícím ?ase splnit. (Uklidit v ned?lce, zahrát na hudební nástroj, pomoci s ob?erstvením p?i káv? a ?aji, zahrát si hru s nejmenšími d?tmi, mít první ?tení v kostele, apod.)

P?esah

Církev je vedena Duchem svatým, ale skrze lidi, kte?í v ní žijí. Pochopení své vlastní role a svého obdarování a aktivní zapojení se do života církve umož?uje tomuto Duchu p?sobit. Jak již zazn?lo shora, Duch p?sobí všude, ale ne vždy jej lidé p?ijímají a „slyší“. Se staršími d?tmi m?žete t?eba srovnat pojetí um?lecké múzy a vanutí Ducha.

Liturgie

Písn?

Svítá: 261 — *Pomoz mi, m?j Pane*; 119 — *Jedno jsme v Duchu svatém*; 364 — *Nové p?ikázání*; 274 — *Apoštolská*

Evangelický zp?vník: 678 — *Jeden Pán, jedna víra*

Biblický text k zapamatování

Vy jste t?lo Kristovo a každý z vás je jedním z jeho úd?. (1 K 12,27)

Každému je dán zvláštní projev Ducha ke spole?nému prosp?chu. (1 K 12,7)

Modlitba

Hospodine, náš dobrý Bože, D?kujeme ti za to, že jsi nás obdaroval tím, co umíme. Že jsi s námi skrze Ducha svatého, který nás vede k dobrým v?cem. D?kujeme ti za náš sbor, kde jsme každý jiný, ale všichni v?íme v tebe. Dávej nám sílu k tomu, abychom to, co umíme, si nenechávali jen pro sebe, ale byli k užitku i druhým lidem. Amen.

Kam dále

<http://katecheze.evangelnet.cz/katechetické-přípravy/podobenství-o-tele-udech>

<http://katecheze.evangelnet.cz/katechetické-přípravy/byli-spolu-zili-spolu>

<http://katecheze.evangelnet.cz/katechetické-přípravy/verím-v-ducha-svátého>

<http://katecheze.evangelnet.cz/katechetické-přípravy/svatou-cirkev-obecnou>

<http://katecheze.evangelnet.cz/katechetické-přípravy/ve-všem-společně>

Cílová skupina

Školní

Předškolní

Katechetické cykly

Církevní rok

Biblický odkaz (kat)

Skutky 2,1–11

Skutky 2,37–47